atq; adeò sanandi instrumenta, ignorat. Et detestanda quidem si nullo alio, hoc tamen potissimum nomine, hæc medicorum quorundam inertia, desidia, socordia, & negligentia, quod effecerit ut propémodum omnis stirpium cognitio extincta & funditus deleta fuerit. Atque actum planè de medicina herbaria fuisset, nisi aliquot bonos, eruditos, & diligentes uiros Deus excitasset, qui hoc studium quod iam ad internitionem tendebat, & propè totum obliteratum erat, maximis & uigilijs & laboribus iuuare, atq; ab interitu uindicare uoluissent.

Hermolaus Barbarus.

Inter eos autem qui strenuè in hanc curam incubuerunt, mea quidem sententia primas tenet genere & eruditione clarus Hermolaus Barbarus, qui primus omniũ, quod sciam, nostra ætate facinus longè pulcherrimũ aggredi, eamq; medicinæ partem neutiq; contemnendam, à tenebris in lucem reuocare ausus est. Nam initio suscepti illius laboris præstantissimũ, atq; multis iam seculis cõprobatũ medicæ materiæ scriptorẽ Dioscoridem Latio donauit. Quo feliciter peracto labore,

Corollarium Hermolai.

Corollarium adiecit, quo nihil eruditius, nihil copiosius, nihil deniq; magis uarium post Plinium in latina lingua editum esse docti unanimi sententia fatentur. Quicquid enim à Theophrasto, Athenæo, Oribasio, Aëtio, Paulo, Polluce, Plinio aliisq; cum Græcis tum Latinis eruditis admodum hominibus, quos nominare nunc nihil attinet, sparsim notatũ est, hoc totum in Corollario suo, uno quasi fasce, complexus est Barbarus. Et quidem huius celeberrimi uiri studiũ eò magis à nobis prædicandum esse censeo, quod ipse primus, cuius professione medicus nõ esset, securè interim in utramuis aurem dormitantibus medicis, nutanti tum breuiq; casuræ rei herbariæ auxiliares manus porrigere

Ioannes Ruellius.

dignatus sit. Incõparabilis huius uiri exemplum ac institutũ, paulò pòst imitatus est Ioannes Ruellius Gallus, homo supra linguarũ peritiã nõ uulgari rerum cognitione præditus: is enim pari conatu ac studio cum prodigiosis monstris congressurus, eum primũ nobis autorem latinitate donatum exhibuit, unde ueram exquisitamq; materiæ medicæ cognitionem petere liceret, ut scilicet proscriptis & explosis tandem Auicennæ & aliorum Arabum insulsis, erroribusq; nõ leuibus refertis de re herbaria placitis, è purissimo fonte Dioscoride stirpium notitiam hauriremus. Certarunt itaq; inter se hi duo insignes uiri uter alterũ uinceret: honestum sanè, Hesiodo & Galeno nostro testibus, certamen, è quo uterq; immortalem est consecutus gloriam. Cæterum cum Ruellius ueteres atq; adeò legitimas stirpium nomenclaturas, quibus eas Dioscorides appellauit, accessione nouarũ, quas nobis magna ex parte ~~nouatrum~~ & mulierculariũ superstitio peperit, obscuratas nunc & obliteratas esse, neq; etiam singulas stirpes ab uno Dioscoride descriptas animaduerteret, paucis abhinc annis opus, ut apparet, multis uigilijs adornatũ, cui de stirpium natura titulum indidit, edere uoluit. In quo sanè quicquid usquam ferè apud Theophrastum, Plinium, Galenum, aliosq; ueteres & recentes probatos autores de stirpibus scriptum est, complecti magno studio annixus est. Quare à plerisq; hodie uir ille bonus male audit, eò quod complura admodum ad uerbum aliunde, è Plinio præsertim ac Hermolai Corollario, transcripta, suppressis eorundem nominibus, in suos transtulerit cõmentarios: quasi uerò illi quibus hoc suum tueretur factum, modò superstes esset, ueterum eorumq; probatissimorũ scriptorum exempla deessent. Aliqui ut mortuo iam nõnihil patrocinemur, unum tantũ cõmemorabimus. Neminẽ esse arbitramur qui nesciat Plinium uastum hoc suum & immortalitate dignum de historia mundi opus ex antiquissimis ac uarijs autoribus contexuisse: is tamen non quouis in loco eorum unde singula descripsit nominatim mentionẽ facit, cõtentus idipsum semel fecisse. Quare cum in Plinio haud culpetur quod non nisi semel, libro nimirum primo, eorum unde sua transcripsit meminerit, qui fit ut hoc ipsum Ruellio uitio detur? cum tamen constet hunc in præfatione eius operis ingenuè fateri, ea quæ sparsim à ueteribus tradita sunt, se ueluti in compendium digessisse, atq; usqueadeo ab ijs adiutum esse, ut eis penè totum acceptũ referat.

Proinde

Proinde cum is aliorum scriptis cõmodè usus sit, eaq; quasi in ordinem
sua fecerit, nõ erat cur passim autorum unde singula mutuauerat nomina
fastidio apponeret. De ijs itaq; Ruellij laboribus alij statuant ac iudi
scio enim quàm disparia, & magna ex parte iniqua, multorum de ijs ip
tè non pudebit apertè fateri, mihi eius cõmentarios multum profuisse. Q
bis dissimulandum sit, nos non raro ab illo dissentire, tantum abest ut qu
sum omnia quæ in ijs libris de natura stirpium decernit, probare exist
multa sint in Ruellij cõmentarijs quæ nõ probemus, debet tamen nihilo
nobis esse longè gratissimum, ut qui in tanta rei herbariæ caligine plus
hunc antecesserunt præstiterit. Sed de Ruellio satis, aut certè plura qua
mus, præsertim cum non desint suæ gentis homines tum eruditi tum eloq
tò rectius quàm ego patrocinari in hac causa possint. Ad Marcellu
Florentinum, qui post Ruellium hanc medicinæ partem illustrare ag
mus. Quamuis uerò ille non magnam admodum herbarum notitiam h
qui professione medicus non fuerit, eoq; tempore quo densissimis tenebr
ducta iacuit sua ediderit, tamen quia complura obscura & deprauata
cleauit, & pristino nitori restituit, debet uel hoc saltem nomine illius
nobis probari, cum nihil æque ad recte intelligendũ Dioscoridem alios
ac exemplariorũ integritas & puritas. Quod uerò nõnunquam à uerb
lò longius recesserit, nec eorum legitimũ & genuinũ sensum assecutus fu
cæteris interpretibus cõmune est, utpote qui nõ raro Plinij magis quà
sum exprimere ac sequi studuerint. Quod uerò nõnulli Marcellum D
tem planè grammaticũ esse iudicant, nõ magnopere reprehendo. Sed quo
arte nõ satis tritum, hoc faciunt more suo, ne non palàm omnibus insani
tur, dum ita sinistrè ac temerè de hoc uiro multisq; alijs de literis et re me
iudicare audent. Ego uerò omni asseueratione affirmare nihil metuo,
etiam rerum omnium caligine, plures herbas cognitas habuisse, magisq;
quàm illi hodie, qui tam impudenter de fama illius et aliorũ eruditorũ h
uerentur. Verum omissis nunc exteris, ad Germanos nostros, uiros alic
tos, qui editis scriptis medicinæ herbariæ lucem afferre, & eam quasi i
conati sunt, ueniamus, ut ne eos etiã merita defraudemus laude. Inter hos
Otto ~~Brunfelsius~~, uir quidem eruditus & planè φιλόπονος, qui primũ
manico scripto herbariã medicinã iuuare & illustrare conatus est. Qu
illius scriptis desiderentur, utpote quod descriptiones picturis passim nõ
paucas admodum, & uulgares tantũ stirpes protulerit, quodq; sæpe nõ
minibus appellauerit herbas: nihilominus tamen ut huncomnes certati
uel unica hac de causa meritus est, quod ipse primus omniũ rectam pinge
tionem denuò in Germaniam nostram inuexerit, alijsq; hanc imitandi occ
Cætera quæ in eo desiderantur, cum illa præstare non potuerit multas o
uerò propter crebras ac multas typographi molestias, qui importunè ins
ut metipse in aliquo suarum uigiliarũ loco fatetur, maturabat, ueniam me
ta? cum constet Brunfelsium primum fuisse in Germania nostra qui her
propémodum extinctam è crassissimis eruere tenebris attentauerit, certe
quam non omnia ex sententia ceciderint, uenia dignissimus est: nam et
bium, συγγνώμη τῷ πρωτοπείρῳ. Præterea cum huic optimo uiro
rit, quàm ut posteritati plurimum prodesset, æqui boniq; faciendos

Lunadelphi & mulierculas, ueteres stirpiũ nomenclaturas obscurasse.

Ruellij opus de natura stirpium.

Ruellius à calumnia defenditur